

TÜRÜK

*Uluslararası Dil, Edebiyat
ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*
2017, Yıl:5, Sayı:10

Geliş Tarihi: 21.06.2017

Kabul Tarihi:29.06.2017

Sayfa:96-110

ISSN: 2147-8872

KASTAMONU BASININDA BİR MİZAH GAZETESİ: ÇALÇENE (1927-1929)*

Ercan Çelebi**

ÖZET

İnsanları eğlendiren, hoşça vakit geçirmelerini sağlayan, gülmelerine neden olan her şey mizah kavramı içerisinde değerlendirilir. Sözlü mizahın yanı sıra basının gündelik yaşamda yerini almasıyla birlikte insanlar yazılı mizah ile tanışmışlardır. Bu kategoride gazete ve dergiler dikkati çeker. Kastamonu basınında da bu çerçevede ele alınabilecek ilk mizah gazetesi Çalçene'dir. Bilindiği üzere Kastamonu, yaklaşık 145 yıllık bir basın geleneğine sahiptir. Kastamonu'daki ilk matbaa 1868 yılında kurulmuş ve ilk gazete olan *Kastamonu* gazetesi, 1872'de yayınlanmıştır. İkinci Meşrutiyet'in getirmiş olduğu basın hürriyeti ile birlikte, gazete ve dergi sayısında önemli bir artış olmuştur. Kastamonu Basını, Milli Mücadele Dönemi'nde gelişmekte olan siyasî ve askerî olaylar konusunda halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi hususunda önemli roller oynamıştır. Diğer yandan cumhuriyetin ilânından itibaren vilâyetteki matbaa, gazete ve mecmua sayısında önemli artışlar görülmüştür. Kastamonu Basını, günümüze kadarki süreçte Kastamonu'nun eğitim ve kültür hayatına önemli katkılar sağlamıştır. Çalçene gazetesi 1927-1929 yılları arasında yayınlanmış bir mizah gazetesidir. Bununla birlikte gazete, yerel ve ulusal sorunlara ilgi göstermiş; mizahi bir yaklaşımla bu sorunları tenkit edebilmiştir. Bu çalışmada Çalçene gazetesi hakkında bilgi verilerek, gazetenin bir içerik analizinin yapılması düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kastamonu, Gazete, Kastamonu Basını, Mizah.

* Bu çalışma, 10-12 Ocak 2009 tarihleri arasında icra edilen I. Kastamonu Basın Tarihi Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildirinin gözden geçirilmiş ve güncellenmiş halidir.

** Yrd. Doç. Dr. Kastamonu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü Öğretim Üyesi,
orcid.org/0000-0001-7614-7277, ecelebi@kastamonu.edu.tr

A HUMOR NEWSPAPER IN KASTAMONU'S PRESS: ÇALÇENE (1927-1929)

ABSTRACT

Anything that causes people to entertain, let them have a good time, and laughs is considered within the concept of humor. Along with oral humor, as the press took its place in everyday life, people met written humor. In this category, newspapers and magazines attract attention. The first humor newspaper in the Kastamonu press that can be considered in this framework is Çalçene. As now, there is a press tradition in Kastamonu about 145 years. The first printing house in Kastamonu was founded in 1868 and the first newspaper, Kastamonu, was published in 1872. With the freedom of the press that the Second Constitutional brought, there have been significant increases in the number of newspapers and magazines. The Kastamonu Press played an important role in raising public awareness and raising public awareness of the political and military events that took place during the National Struggle. On the other hand, since the announcement of the republic, there has been a considerable increase in the number of printing press, newspapers and magazines in the province. The Kastamonu Press has provided significant contributions to the educational and cultural life of Kastamonu in the course of time. The Çalçene newspaper is a humorous newspaper published between 1927 and 1929. The newspaper, however, has shown interest in local and national issues; He could criticize these problems with a humorous approach. In this study, a content analysis of the newspaper was considered by giving information about the Çalçene newspaper.

Keys Word: Kastamonu, Newspaper, Kastamonu Press, Humor.

GİRİŞ

Kastamonu'da ilk matbaası, vali Mustafa Reşit Paşa zamanında, 1868 tarihinde kurulmuştur. Kastamonu Valiliği'nin isteği üzere Dâhiliye Nezaretine bir yazı yazılarak bir adet litografya makinesi teferruatı ile birlikte Maarif Nezareti'nden istenilmiştir. Bunun üzerine Kastamonu'ya bir litografya makinesinin gönderilmesi ve Tabhane memurlarından İsmail Ağanın 900 kuruş maaş ile tayin edilmesi için bir yazı yazılmıştır. Meclis-i Valâ'ya havale edilen bu yazı üzerine bir makine ve ustanın Kastamonu'ya verilmesi kabul edilmiştir.¹

İslâhane binasının bir bölümünde kurulan matbaaya Hafız Hüsnü Efendi müdür, Mehmet Efendi kâtip, İsmail Ağa'da memur olarak atanmıştır.² 1872 tarihinde vali Ethem Pertev Paşa zamanında ilk gazete olan *Kastamonu* yayın hayatına başlamış; ayrıca İstanbul'dan İstefan adlı bir mürettip getirilmiştir. Vali Abdurrahman Paşa zamanında vilâyet

¹ Aziz Demircioğlu, "Kastamonu Basın Tarihi Hakkında Notlar", Türk Tarihinde ve Kültüründe Kastamonu (19-21 Ekim 1988), Kastamonu 1989, s. 158.

² Aziz Demircioğlu, *100 Yıllık Kastamonu Basını (1872-1972)*, Doğrusöz Matbaası, Kastamonu 1972, s. 5.

matbaası için Cumhuriyet Meydanı'nın kuzey doğusuna iki katlı müstakil bir bina yapılmıştır. Kuruluşundan itibaren aynı zamanda resmî dairelerin çeşitli defter ve cetvellerini basmaya başlayan Vilâyet Matbaası için 1888 tarihinde yeni hurufat ve makine getirtilmiştir.³ Zamanla yeni makina ve malzeme ile takviye edilerek kadrosu genişletilen Vilâyet Matbaası, Anadolu'nun en donanımlı bir matbaası haline gelmiş ve uzun yıllar Kastamonu Basını'na hizmet etmiştir.

Kastamonu Basını'nın ilk örneği, 1872 tarihinde yayın hayatına başlayan *Kastamonu* gazetesidir. 1938 tarihine kadar yayın hayatında kalmayı başaran ve vilâyetin en uzun ömürlü gazetesi olarak karşımıza çıkan *Kastamonu*, neredeyse 1908 yılına kadar ilin basın hayatındaki tek gazetesi olma özelliğini korumuştur.⁴ II. Meşrutiyet devrinde oluşan hürriyet ortamında gazete sayılarında artış görülür. 17 Aralık 1908 tarihinde yayımlanmaya başlayan *Köroğlu*, İttihat ve Terakki Fırkası'nın yayın organıdır.⁵ Daha sonra *Köroğlu* gazetesini, 14 Mart 1909 tarihinde *Serbaz* ve 1910 yılında *Nazikter* takip etmiştir.⁶ 1911 yılı sonunda Hürriyet ve İtilâf Fırkası taraftarı olan Hoca Tevfik Efendi tarafından *Zafer* çıkarılmaya başlanmıştır. I. Dünya Savaşı sonrasında İttihatçıların yayın organı olan *Köroğlu* kapanınca, İbrahim Habip (Sevük) tarafından *Yeşil Ilgaz* yayın hayatına sokulmuştur.⁷

Mondros Mütarekesi sonrasında Anadolu'da Millî Mücadeleyi destekleyen birçok gazete yayımlanmaya başlamıştır. Bu gazetelerden biride Millî Mücadele'nin Kastamonu'daki bayraktarlığını yapmış olan *Açıksöz*'dür. 15 Haziran 1919'da haftalık olarak çıkmaya başlayan *Açıksöz* gazetesi, İstanbul gazetelerinin Anadolu'ya girmesi yasaklanınca tirajı 1500'ü geçmiştir. Hüsnü Açıksöz, Behçet Yazar, Talat Onay, Hasan Fehmi Turgal, İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Arif Nihat Asya, Orhan Şaik Gökyay Açıksöz'de yazan dönemin önemli aydınları arasında görülür.⁸

Yusuf Niyazi tarafından 1927'de çıkarılan *Çalçene* ise ilin ilk mizah gazetesidir.⁹ 19 Mayıs 1937'de Hüsnü Açıksöz tarafından çıkarılmaya başlanan *Doğrusöz*, 1872'de yayın hayatına giren Kastamonu gazetesinden sonra ilin en uzun ömürlü gazetesidir. 1942 yılından itibaren *Birlik* gazetesi, 1946 yılından itibaren ise *Kastamonu*, *Yenises*, *Dikkat*, *Mücadele*, *Karadayı* gazeteleri çıkarılmaya başlanmıştır. 1984 yılı başında Güven Matbaası, *Açıksöz*'ü çıkarmaya başlamıştır. 1986 yılı Ağustos ayı sonunda ise *Nasrullah* gazetesi yayın hayatına girmiştir.¹⁰

Merkezde olduğu kadar Kastamonu ilçelerinde de basın faaliyetlerinde erken dönemlerden itibaren çalışmalar görülür. 1925-1931 yılları arasında yayınlanan *Güzel İnebolu*

³ Demircioğlu, *age*, s. 5; Mustafa Eski, "Kastamonu'da Basın-Yayın Çalışmaları Tarihi", Türk Dili, Sayı: 527, Kasım 1995, s. 1226.

⁴ Mehmet Serhat Yılmaz, *II. Meşrutiyet Devri Kastamonu Basın Tarihi*, Berikan Yayınevi, Ankara 2008, s. 16-36.

⁵ Demircioğlu, *age*, s. 27—36; Yılmaz, *age*, s. 36-51.

⁶ Demircioğlu, *age*, s. 37-48; Yılmaz, *age*, s. 36-51.

⁷ Demircioğlu, *age*, s. 19-62; Demircioğlu, *age*, s. 154-156; Yılmaz, *age*, s. 35-75.

⁸ Nihat Falay, "Ulusal Kurtuluş Savaşı Döneminde Kastamonu Basını: Açıksöz Gazetesi", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 61-77.

⁹ Demircioğlu, *age*, s. 88-89.

¹⁰ Demircioğlu, *agb*, s. 154-158.

bölge haberciliğinde önemlidir. 1930'da çıkarılan *Seyyah*, 1951'de yayın hayatına başlayan *İnebolu*, 1953'te çıkarılan *Hakikat*, aynı yıl çıkarılan *Hakkın Sesi*, 1955'te çıkarılan *İnebolu Hizmet*, 1967'de ikinci defa çıkarılan *İnebolu*, 1982'de çıkarılmaya başlanan *Yeni İnebolu*, İnebolu basınının diğer gazeteleri arasındadır.¹¹ Tosya'da 1927-1936 yılları arasında bir dergi olarak yayımlanan *Dilek*, daha sonra gazete olarak çıkmaya devam etmiştir.¹² *Tosya* (1951), *Tosya Postası* (1954), *Yeni Tosya* (1955), *Meşale* (1962), *Açıksöz* (1968) ve *Üç Hilâl* (1969) Tosya'da çıkan diğer gazeteler arasındadır.¹³ 1969'da Araç ilçesinde *Araç*, 1972'de *Adalet*, 1984'te *Sepetçioğlu*, 1994'de *Yeşilin Denizi Araç*, 1996'da *Yeşil Araç*, *Ölçü*, 1997'de *Araç'tan Mektup*, 2000'de *Araç Karadeniz*, yine aynı tarihte *Bizim Araç*, 2003'te *Araç Haber*, 2005'te ikinci defa *Bizim Araç* ilçede yakın dönemlerde çıkarılan gazeteler arasındadır.¹⁴ Çatalzeytin'de yayımlanmaya başlanan ilk gazete *Bizim Çatalzeytin*'dir. Daha sonra sıra ile *Çatalzeytin'in Sesi* (1978), *Çatalzeytin* (1978), *Çatalzeytin Gürses* (1986), *Çatalzeytin Mektubu* (1982) ve *Çatalzeytin Postası* (1988) yayımlanmıştır.¹⁵ Taşköprü ilçesinde birinci defa *Taşköprü* 1950'de ikinci defa 1951'de yayımlanmıştır. 1969'da ise *Taşköprü'de Uyanış* yayın hayatına başlamıştır.¹⁶ Abana'da 1950'de *Güzel Abana* ile başlayan basın faaliyetleri 1969'da *Turistik Abana* ve 1970'de *Abana* ile devam etmiştir.¹⁷ Cide'de, *Yeşil Cide* (1959) ve *Cide Postası* (1968);¹⁸ Küre'de, *Küre'nin Sesi* (1967);¹⁹ Azdavay'da, *Azdavay* (1955), *Azdavay'ın Sesi* (1970), *Azdavay Haftası* (1971)²⁰ ve Daday'da, *Yeşil Daday* (1956) ve *Yeşil Daday* (1968)²¹ ilçe basınının kayda değer basın organları arasındadır.

Dergilere bakıldığında Kastamonu'da yayınlanan ilk dergi *Tiraje*'dir (1910). Daha sonra *Gençlik* (1920),²² *Sebilü'r-Reşat* (1920),²³ *Doğu* (1921),²⁴ *Birlik* (1925), *Dilek* (1927), *Lise* (1931), *Ilgas* (1936),²⁵ *Yeni Görüş* (1939),²⁶ *Ecevit* (1944),²⁷ *Sıra* (1953), *Çevre* (1959),

¹¹ İlhan Karakoyun, "İnebolu'da Yerel Basın ve Yerel Kamuoyunu Oluşturmadaki Rolü", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 85-96.

¹² Ahmet Öğreten, "Kastamonu Basınında Tosya'da Dilek", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 126. 144.

¹³ Demircioğlu, *age*, s. 125, 137, 147, 160, 168.

¹⁴ Eyüp Akman, "Araç İlçesi Basın Tarihi", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 78-84.

¹⁵ Emin Türkay Öztürk, "Çatalzeytin'de Yayınlanan Gazeteler", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 97-111.

¹⁶ Demircioğlu, *age*, s. 144, 163.

¹⁷ Demircioğlu, *age*, s. 122, 162, 169.

¹⁸ Demircioğlu, *age*, s. 145, 159.

¹⁹ Demircioğlu, *age*, s. 156.

²⁰ Demircioğlu, *age*, s. 138, 172, 173.

²¹ Demircioğlu, *age*, s. 139, 158.

²² Ayrıntılı bilgi için bkz. Burcu Öztürk, "Gençlik Dergisindeki Eğitim Konulu Makaleler Üzerine Bir İnceleme", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 249-255.

²³ Ayrıntılı bilgi için bkz. Nebahat Akgün Çomak, "Sebilü'r-Reşad: Nasrullah Kürsüsü Adlı Vaaz Metni" Biçim-İçerik-işlev(Sel)Yeniden "21-K" Yöntemine Göre Okunması, Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 187-201.

²⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz. Cevdet Yakupoğlu, "Kastamonu Basın Tarihinde Kısa Soluklu Bir Dergi: Doğu", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 224-235.

²⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. Galip Alçitepe, "Kemalist Aydınlanma Sürecinde Kastamonu Halkevi Dergisi-Ilgas", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 120-126.

²⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz. İsmet Türkmen, "Kastamonu Basınında Yeni Görüş Dergisi", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 269-286.

Sanat (1969), *Öğrenci Sesi* (1962), *Damla* (1968), *Milliyetçi Ilgaz* (1970) ve *Yol-İş* (1969) yayımlanan diğer dergiler arasındadır.²⁸

Çalçene Gazetesi ve İçerik Analizi

İlk sayısı 9 Ağustos 1927 tarihinde çıkan *Çalçene* gazetesinin sahibi ve mes'ûl müdürü Yusuf Niyazi'dir.²⁹ On beş günde bir çıkan gazetenin,³⁰ toplam on dokuz sayısı çıkmıştır. Gazete Kastamonu Vilâyet Matbaası'nda basılmış; idare merkezi olarak: "Kastamonu'da daire-i mahsusadır. Her nev'i hususat için müdür-i mes'ûl nâmına müracaat olunur" kaydı düşülmüştür. Gazete 35x50 ebadındadır. İki sayfalık olup, beş sütuna ayrılmıştır.³¹ Gazetenin her sayısı farklı renkte kâğıtlara basılmıştır.³² Resimli bir gazete olan *Çalçene*'de yer alan ve çoğunluğunu kadınların oluşturduğu resim ve karikatürler, Ahmet Turgut tarafından elle yapılmış ve renklendirilmiştir.

Gazetenin ilk on üç sayısı eski harflerle yayınlanmış olup, on dördüncü sayıdan itibaren Latin Alfabesi'ne geçiş çalışmaları görülmektedir. On dördüncü sayıda rakamlar yeni harflerle dizilmiştir. On beşinci sayıdan itibaren yazı başlıkları Latin Alfabesi ile yazılmaya başlanırken; on yedi ve on sekizinci sayılarda kimi yazılar tamamen Latin Alfabesi'ne göre dizilmiştir. Son sayı olan 16 Ocak 1929 tarihli on dokuzuncu sayı ise tamamen Latin Alfabesi ile çıkmıştır. Gazete, nüshası 5 kuruştan satılmıştır. Kırk sekiz nüsha itibariyle senelik abonelik bedeli 300 kuruş, altı aylığı ise 150 kuruştur. Toplam 19 sayısı çıkan gazete, zaman zaman maddî sıkıntılar içerisinde kalmış ve buna bağlı olarak ta yayın hayatına son vermek durumunda kalmıştır.³³

²⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz. Nail Tan, "Kastamonu'da 1944 Yılında Yayımlanan Ecevit Dergisinin Genel Değerlendirmesi", Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009), Ankara 2009, s. 145-150.

²⁸ Demircioğlu, *age*, s. 176-196; Ayrıca Kastamonu Basını ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Ercan Çelebi, "Kastamonu Basın Hayatının Bir Değerlendirmesi", Millî Mücadele'nin Anadolu'daki Basın Bayraktarı Hüsni Açığöz, İstanbul 2016, s. 11-25.

²⁹ Yusuf Niyazi aynı zamanda, Kastamonu'da yayınlanmış olan Nazikter gazetesinin de sahibidir. Ozanoğlu, 28 Ekim 1963 tarihli Yeni Kastamonu gazetesinde Yusuf Niyazi ile ilgili şu satırlara yer verir: "...Nasrettin Hoca gibi eşeğine biner, köy köy kasaba kasaba aboneman kaydeder ve para toplardı. Kuyruklu kamyon adını verdiği eşeğinin sırtında yemeği, yatağı, evraki ve çeşitli eşyası bulunurdu...". Bkz. Demircioğlu, *age*, s. 44.

³⁰ Gazetenin her sayısında başlığın hemen altında: "Şimdilik on beş günde bir neşrolunur, mizâh gazetesi" ifadesi yer almaktadır. Bununla birlikte gazetenin gerekli ilgiyi gördüğü takdirde daha kısa fasılalarla yayın yapmayı düşündüğünü ilk sayısında yer alan: "Çalçene şimdilik on beş günde bir çıkacak ve eğer kadirşinas kâriyelerden beklediği rağbet ve muhabbeti görürse hafta neşriyatına başlamakta bir dakika teehhür göstermeyecektir" ifadesinden anlamaktayız. Bkz. *Çalçene*, 9 Ağustos 1927, No: 1.

³¹ Bununla birlikte kimi sayılarda sütun sayısının 4 iken, kimi sayılarda ise sütun sayısının 5 olduğu görülmektedir.

³² *Çalçene*'nin 6, 7, 11 ve 14. Sayıları yeşil; 8, 9, 10, 13. Sayıları kırmızı; 12. Sayısı ise pembe renkli kâğıtlara basılmıştır.

³³ Nitekim "Muhterem Kâriyelerimize" başlıklı bir yazıda gazete abone bedellerinin zamanında gönderilmesi istenilmekte ve şöyle denilmektedir: "Gazetemizi ne mahrumiyetlere katlanarak neşre çalıştığımızı bil-münasebe muhterem kâriyelerimize defaatle arz etmiştik. Hâlbuki bugünkü vaziyet-i maliyemiz bizi bir kat daha ezmeye başladı. Onun için pek naçiz olan abone bedelini henüz göndermeyen zevatın borçlarını tesviye ve abone müddetleri biten kıymetli kâriyelerimizin kayıtlarını tecdit buyurmak suretiyle (Nazikter) i ihyâ buyurmalarını pek çok rica ederiz" (*Çalçene*, 31 Kânunusani 1928, No: 11). Gazete 12 Eylül 1928 tarihli 14. Sayısında yer verilen "Hasbihal (Muhterem Kârimle Baş Başa)" adlı yazıda ise yine bu durumla ilgili olarak şu satırlara yer verilmiştir: "Kaç ay var ki; size hizmet edemedim, ruh-ı necibinize neşatbahş olacak fıkralar, hikâyeler anlatamadım. Daha doğrusu pır pır edişine rağmen kuvvet bulupta bir türlü uçamadım. Ne yapalım aziz kâri? Bazen at buluyoruz meydan bulamıyoruz. Bazen meydana düşüyoruz, at bulamıyoruz. Bunun içinde bu saha-i tahrirde Tatar Ağası gibi yaya yürümekte muzattır kalıyoruz. Bakınız, biz bu hafta çıktık değil mi? Çıktık ama Çıktık ama Nazikterimiz'inde neşri

Çalçene, 9 Ağustos 1927 tarihli ilk nüshasında yer alan “ifade-i Meram Ber İhtimam” başlıklı yazıda, çıkarılış amacını şu sözlerle ifade etmiştir: “Sizde bu zevk-i mütalâa, bende bu ateş-i tahrir, işeçiminde de bu tab ve tahammül varken, emin olun (Çalçene) size nice kapalı kutuları açmaya nice gizli ısıtmaları anlatmaya çalışacaktır. Çalçene size tutacağı yol ile çalacağı kapıyı çok iyi bildiği gibi kimsenin hatırına, gönlüne toz toprak kondurmadan hakikati anlatmak sırrına erenlerden olduğu için eminiz ki pek az vakitte merhale-i tekâmüle erişmiş olacaktır”.³⁴

Bir mizah gazetesi olduğu kadar, kendisini cumhuriyetçi, halkçı bir gazete olarak niteleyen çalçene,³⁵ özellikle yeni Türk Devleti’nin 29 Ekim 1923’te resmen kurulması ve başlatılan büyük inkılâp hareketleri ile birlikte yaşanan toplumsal dönüşüm ve sonrasında ortaya çıkan bir takım temel sorunlara ve bu çerçevede kadın konusundan, genel ahlâkî sorunlara; eğitim meselesinden, yerel belediye hizmetlerinin yetersizliğine kadar birçok önemli ve ciddi konuya el atabilmiş; toplumsal sorunlara mizahî bir yaklaşımla çok cesur bir biçimde eğilebilmiştir.³⁶ Yaptığımız incelemelerden gazetenin yazar kadrosu tespit edilememiştir.³⁷ Bununla birlikte gazetede yer verilen yazıların büyük çoğunluğunun gazetenin sahibi ve sermuharriri Yusuf Niyazi tarafından kaleme alındığı tahmin edilebilir.

Belediye hizmetlerinin tenkit edildiği “Kastamonu’da Hayat” başlıklı bir yazıda gazete, okurlarına: “Ölüsü dirisinden rahat olan yer neresidir?” sorusunu sorar ve cevabı yine “göz gözün önüne derâkip şehir-i şehrimize getirip Kastamonu!” sözleriyle cevap verir. “ne hayret ediyorsunuz Kastamonu? gibi ölüsü dirisinden rahat yer neresi var? Bakınız biz fener ve

haftaya kaldı. Çünkü kâğıdı idare etmek icap ediyordu. Hele bugünlerde matbaamızın artıkça zaten işi bizi müte’neneyane harekete sevk ediyordu. Mama’afî aziz kârim! Emin ol ki gerek gazetemiz ve gerek Nazikter refikimizle onları tertip eden matbaamızın erkân-ı muhteremesi pek yakında bütün müşkülâtı izale edecek cumhuriyetin pek nâciz birer hadimi olan Nazikterle bizde hidmet-i neşriyemize daha ziyade vüs’at vereceğiz” (Heyet-i Tahririye, “Hasbihal (Muhterem Kârimle Baş Başa)”, 12 Eylül 1928, No: 14).

³⁴ Çalçene, 9 Ağustos 1927, No: 1.

³⁵ Gazete zaman zaman kendisine yöneltilen eleştirilere karşı verdiği bir cevapta bu özelliğini şu sözlerle ifade etmiştir: “...şimdi şu hakikâti itiraftan sonra yumurtaya kulp takmak gayretkeşliğinde bulunan bu efendilere sorabilir miyiz ki bir cumhuriyetçi gazete nasıl çıkmalı? Bir halkçı kalem ne çeşit işlemeli?” (Çalçene, 16 Kânunuevvel 1927, No:9).

³⁶ Gazete sütunlarında yer verdiği kadın resimleri ve ele aldığı toplumsal sorunlara olan cesurca yaklaşımından dolayı zaman zaman eleştirilere uğramıştır. Nitekim bu türden eleştirilere verilen cevabî bir yazıda şu satırlara yer verilmiştir: “İşitiyoruz ki bizim meslek ve meşrebimizin ne olduğunu bilmeyen bazı zevat: sermuharririmizin fahişe, sefahate müteallik yazılarına bambaşka manalar vermeye uzanıyorlarmış. Olabilir a! Bazı insanlar cemiyetperverliği ihzar-ı dehan gibi sadece kendi nefislerinde mütecelli zannettikleri için başkalarına bundan bir hisse ayırmaya nasıl tahammül edemezlerse bazıları da gölgeden nem kapmak, pireyi deve yapmak hassasiyetiyle yaratılmış oldukları için ellerine geçen mecmua resimlerinin gölgelerine bile mana verecek derecede müdekkik bulunurlar. Fakat bunlar böyle imiş diye bizimde efkâr-ı mütalaalarına serferü etmeye, daha doğrusu onları kuşkulandırmamak için sütunlarımızı demet demet şiirlerle süslemeye mecburiyetimiz yok a? Hele siz muharririmiz gibi hayatın levşiyatıyla didişmeye alışan salhorde bir gazeteci için adımladığı yoldan bu beylerin vehim ve hayali şerefine bir adım inhiraf etmesine kat’iyyen imkân yoktur. Ama; sakın şu sözlerimizde bu efendilerce yanlış tefsire uğramasın. Peşin peşin anlatalım ki, hayat-ı faniyenin ikbal ve edbarına çoktan yuf borusunu çalan sermuharririmiz terakki ve teâli yollarını açan, hakkı, adaleti halâ tevzi eden cumhuriyetin can feda bir aşığı olduğu kadar günah-ı zinanın, sonra bunu tevellid eden içki, kumar ve israf tezyinininde ezeli düşmanıdır” (Çalçene, 16 Kânunuevvel 1927, No: 9).

³⁷ Gazete idaresince ele alındığı anlaşılan yazıların altında “Çalçene” ve “heyet-i Tahririye” ibareleri yer alırken; yazıların daha çok “Kılıbık”, “Hak Aşığı”, “Çingiraklı Şeytan”, “Muhammet Refet”, “Erzurum’dan Hasan Tahsin”, “Nesimi”, “Çuvaldız”, “Akif”, “Görür Göz”, “Neziha Yaşar”, “Ş. Bâir”, “Derdnâk”, “Gölge” gibi bir kısım rumuz sahipleri tarafından kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Bkz. Ek: Çalçene Gazetesi İçindekiler Tablosu.

süpürge yüzü görmeyen mahalâtta çöplük horozları gibi eşelenip dururken...mevtalar şehrin en zi-şeref sırtlarında mışıl mışıl uyuyor...” ifadesiyle şehirdeki aydınlatma ve temizlik sorunu dile getirilirken; “...mahrukât nârına yanmak, su aşkına çeşme başında donmak” felaketinden bahsedilerek yakacak ve su sıkıntısı vurgulanır.³⁸

Büyük inkılâp hareketleri ile birlikte geçirilen toplumsal dönüşüm ve sonrasında ortaya çıkan bir takım çarpıklıkların konu edildiği yazılarda özellikle eğitim, dil, alfabe, kadın, kılık-kıyafet, israf ve lükse olan düşkünlük ve fakirlik gibi konulara temas edilir. Kılık-kıyafet konusunun ele alındığı bir yazıda, “şapkayı ilk defa bizim vilâyetliler giydi” denilerek, bu konudaki eksiklik: “fes-sarı, köylerde imamdan çobana varıncaya kadar birçok başları kapatıyor...”³⁹ sözleriyle dile getirilir. Kadın konusunun önemli ölçüde ele alındığı yazılarda kadına bakışımızda eski ile yeni arasında bir uzlaşma arayışı vardır. Gazetenin başmuharriri Yusuf Niyazi ilk olarak: “kadını nasıl sevmeli? sorusuna cevap arar. “Kadını ipek gibi sevenler nescinin yıpranmasından, çiçek gibi sevenler dikenlerinin hırpalanmasından korkmalıdır...Bir kısım halk vardır ki kadına bambaşka bir kutsiyet verirler. Onun içinde çarçabuk çarpılırlar. Bazılarımız var ki ona süs der ve tıpkı nefise-i sanat gibi gurur içinde teşhirden zevk alırlar...Kadını nasıl mı sevmeli diyorsunuz? Cevap vereyim: Kadını erkek gibi sevmeli...” sözleriyle düşüncelerini devam ettirir. Kadının sosyal ve ekonomik hayatta aktif rol oynaması gerektiği: “...Yine bazıları görülüyor ki kadını kaz gibi kafese sokmayı yahut çuvala tıkmayı adab-ı muâşeretten addediyorlar. Böylelerine karşı Allah akıllar versin duasından başka ne söylenebilir?” sözleriyle ifade edilir.⁴⁰

Kimi yazılarda eğitim konusunda geçmiş dönemlerdeki eksiklik dile getirilir. Halkın büyük çoğunluğunun “kendilerine başka bir kutsiyet, başka bir ehemmiyet veren yobazların ak dediğine ak, kara dediğine kara diyecek derecede müthiş bir amâ-yı cehalet içinde” bulunduğu belirtilir.⁴¹ Alfabe konusunda yaşanan olumsuzluklara ilişkin şu satırlara yer verilir: “Evvelce Arabın harfleri; Osmanlı hükümeti gibi milletin başında bela idi. Hani; (iktisab-ı ulûm) niyetiyle besmeleyi çektin mi, ancak üç beş yıl sonra usûl-i tahrir ve kıraatin hatmesine erişilir, hele edebiyat gibi bin bir kâideli, bin bir usullü nimete ermeye çok zaman ömrün adet-i eyyamı bile kifayet edemezdi. Bu sebeple cehalet vatanın her köşesine dal budak sarmıştı...Şimdi Gazi'nin büyük mucizesi Arabî harflerini çöp tenekesine doldurup ta yerine yeni Türk harfleri ikâme edince işin rengi de derâkip değişti...Nice köylüler, iki hafta içinde okuyup yazmaya bile başladı. Gördünüz mü zaferi?...”⁴²

³⁸ “Dedikodu (Kastamonu'da Hayat)”, Çalçene, 16 Kânunuevvel 1927, No: 9.

³⁹ Yazı şu satırlarla devam eder: “Köy ağalarının birçokları cüzdanda banknot saklar gibi şapkaları altında birer yağlı fes taşımaya beş vakit namaz gibi riayet ediyor. Çoluk çocuk ile köy kadınları fes istimâlinde ufak bir lemhe-i tereddüde bile uğramıyor... Eğer çarşıda pazarda setre pantolonlu, mantolu birkaç hanıma tesadüf etmesek kılık kıyafet meselesinin hallindeki lüzum ve vücûbu bile hatıra getirebileceğimiz yok...” (“Dedikodu (Ölüden Diriden)”, Çalçene, 16 Teşrinievvvel 1927, No: 5).

⁴⁰ “Köşemden Sesler”, Çalçene, 15 Teşrinisani 1927, No: 5.

⁴¹ “Vakı'alar Etrafında”, Çalçene, 31 Mart 1928, No: 13.

⁴² “Dedikodu (Yeni Zafer)”, Çalçene, 12 Eylül 1928, No: 14. Dil konusunda yabancı kelimelerin kullanımına ilişkin yer alan bir eleştiri yazısında şu satırlar yer almaktadır: “Hani (Türkçe konuş) meselesi ne oldu? Bugünlerde gazetelere bakıyorum da; hayretten hayrete uğruyorum: bu ne ecnebi kelime mebzuliyeti? Acaba bunların Türkçe mukâbilleri yok mu ki istimalleri tecviz ediliyor? Bize kalırsa Rumca, Yahudice, Ermenice ne ise Fransızca, İtalyanca, Almanca karıştırmakta odur.

Gazete, modernleşme çabaları sonrasında ortaya çıkan birtakım temel sorunları ise lükse, zevke ve sefahate düşkünlük konularını ele alarak tenkit eder. “Söz Aramızda Kalsın Ya!” başlıklı bir yazıda zevk ve sefaya olan düşkünlük: “Frengistan’da halk zevki, sefahati gıda gibi ilaç gibi hesaplı, terazeli yaptığı halde bizde bu meyl-i sefa maşallah sürat itibariyle şimşeğe, tesir itibariyle yıldırıma taş çıkarmaya başladı” sözleriyle ifade edilir. Bu tür yazılarda “eskiden ellilik babacanlar ana-baba yanında cigara içmeyi” hürmetsizlikten sayarken; “zamane gençlerinden birçoklarının meyhane köşelerinde sızdıkları” na dikkat çekilir.⁴³ Lükse olan düşkünlük, Men-i İsrifat Kanunu çıkmış olmasına rağmen, kadınların “Avrupa’nın en yüksek kumaşlarından elbiselik almaya, en meşhur terzilere diktirmeye” çalışmaları ile dile getirilir.⁴⁴

Sonuç

İki yıl kadar ömrü bulunan Çalçene gazetesi, Kastamonu Basını’nın ilk mizâh gazetesidir. Bu özelliği ile Kastamonu Basın Tarihi’nde ayrı bir öneme sahiptir. Gazete bir mizâh gazetesi olmanın ötesinde yerel ve ulusal sorunlara temas etmiş; yerel ağız ile bu sorunları mizâhî bir yaklaşımla tenkit etmiştir. İki yılda toplam on dokuz sayısı çıkan Çalçene, ilin genel temizlik, aydınlatma ve yakacak sorunlarından, fakirlik, israf ve lüks yaşama olan düşkünlüğe kadar pek çok sorunu sütunlarına taşıya bilmiştir.

KAYNAKÇA

Sürelî Yayınlar

Çalçene

Çalçene, 9 Ağustos 1927, No: 1.

Çalçene, 16 Kânunuevvel 1927, No: 9.

Çalçene, 31 Kânunusani 1928, No: 11.

Çalçene, 31 Mart 1928, No: 13.

“Dedikodu (Söz Aramızda Kalsın Ya1)”, Çalçene, 24 Ağustos 1927, No: 2.

“Dedikodu (Ölüden Diride)”, Çalçene, 16 Teşrinievvel 1927, No: 5.

“Dedikodu (Kastamonu’da Hayat)”, Çalçene, 16 Kânunuevvel 1927, No: 9.

“Dedikodu (Yeni Zafer)”, Çalçene, 12 Eylül 1928, No: 14.

“Dedikodu (İsraf-ı Tezyin)”, Çalçene, 15 Teşrinisani 1928, No: 17.

“Köşemden Sesler”, Çalçene, 15 Teşrinisani 1927, No: 5.

“Vakı’alar Etrafında”, Çalçene, 31 Mart 1928, No: 13.

Mademki Türkiye’de Türkçe konuşulacaktır o halde gazetelerde buna riayette zaruret hâsıl olmadıkça söze Frenk çeşnisi vermeye özenmemelidir.” (Çalçene, 31 Mart 1928, No: 13).

⁴³ “Dedikodu (Söz Aramızda Kalsın Ya1)”, 24 Ağustos 1927, No: 2.

⁴⁴ “Dedikodu (İsraf-ı Tezyin)”, Çalçene, 15 Teşrinisani 1928, No: 17.

İnceleme-Araştırma Eserler

- AKMAN Eyüp, “Araç İlçesi Basın Tarihi”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- ALÇİTEPE Galip, “Kemalist Aydınlanma Sürecinde Kastamonu Halkevi Dergisi-İlga”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- ÇELEBİ Ercan, “Kastamonu Basın Hayatının Bir Değerlendirmesi”, *Millî Mücadele'nin Anadolu'daki Basın Bayraktarı Hüsnü Açıksöz*, (Editör: Arzu Cihangir), İstanbul 2016.
- ÇOMAK Nebahat Akgün, “Sebilü'r-Reşâd: Nasrullah kürsüsü Adlı Vaaz Metni” Biçim-İçerik-işlev(Sel)Yeniden “21-K” Yöntemine Göre Okunması, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- DEMİRCİOĞLU Aziz, “Kastamonu Basın Tarihi Hakkında Notlar”, *Türk Tarihinde ve Kültüründe Kastamonu (19-21 Ekim 1988)*, Kastamonu 1989.
- DEMİRCİOĞLU Aziz, *100 Yıllık Kastamonu Basını (1872-1972)*, Doğrusöz Matbaası, Kastamonu 1972.
- ESKİ Mustafa, “Kastamonu'da Basın-Yayın Çalışmaları Tarihi”, *Türk Dili*, Sayı: 527, Kasım 1995.
- FALAY Nihat, “Ulusal Kurtuluş Savaşı Döneminde Kastamonu Basını: Açıksöz Gazetesi”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- KARAKOYUN İlhan, “İnebolu'da Yerel Basın ve Yerel Kamuoyunu Oluşturmadaki Rolü”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- ÖĞRETEN Ahmet, “Kastamonu Basınında Tosya'da Dilek”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- ÖZTÜRK Burcu, “Gençlik Dergisindeki Eğitim Konulu Makaleler Üzerine Bir İnceleme”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- ÖZTÜRK Emin Türkay, “Çatalzeytin'de yayınlanan Gazeteler”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- TAN Nail, “Kastamonu'da 1944 Yılında Yayımlanan Ecevit Dergisinin Genel Değerlendirmesi”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- TÜRKMEN İsmet, “Kastamonu Basınında Yeni Görüş Dergisi”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- YAKUPOĞLU Cevdet, “Kastamonu Basın Tarihinde Kısa Soluklu Bir Dergi: Doğu”, *Kastamonu Basın Sempozyumu (10 Ocak 2009)*, Ankara 2009.
- YILMAZ Mehmet Serhat, *II. Meşrutiyet Devri Kastamonu Basın Tarihi*, Berikan Yayınevi, Ankara 2008.

نومبر : ۴

۱ تکریم اول ۱۹۲۷

سنة : ۱

چالچاپک قری
سکریتسه اهیاریه
سنه آکی (۲۰۰۰)
آئی آیی (۱۵۰۰)
غروشدر .
اعوانک
گلسدن اکی
غروش آلور .

چالچاپک

شایدنیزمیشول، یسغینا

عل اولورسی
تسلطونده وارزه
مخصوصه
مربوع مخصوصات
سراجت اولور .
ایچون مبروسول تامه .

نومبر : ۴

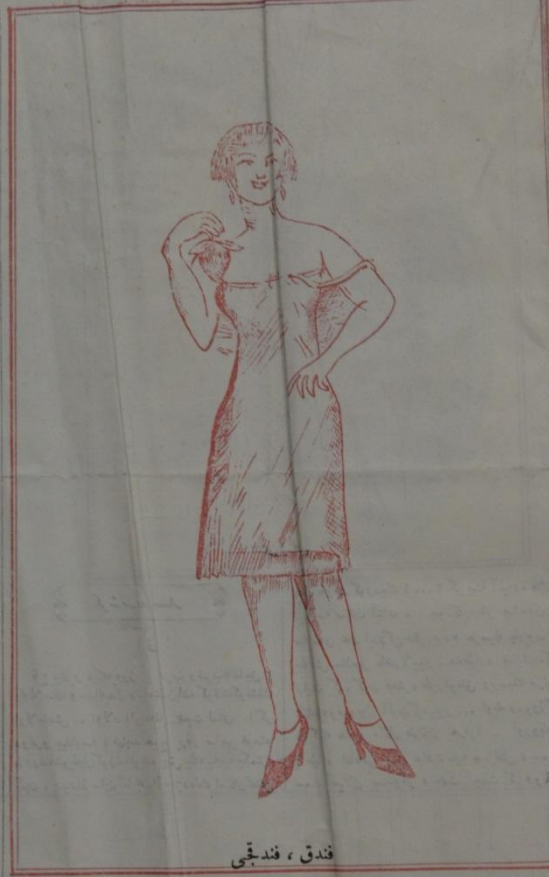
* * * شمدیک اون باش کونده برنشا اولور مزاح غزنی * * *

بايام که ستره ورتسر عسیره عرش وجود ایتک
نصل جوق چیرکین ولاغنه؛ بوله برایی ستون
بازیتک یوزی صوبی حرمته دیادن طاسی طرای
طوبلا مقده جوق معازنه و مناسبتنیز اولاجی .
ایشنه بونی دوشوندیکم ایچوندرکه صولوخنی سینه
دیویوزر آراسنده اقدم . یا هو! بزم کامل بکنده
چسوق ناحت بزم بوله یالاس پاندراس
تولومی دلبراجیق نهاردی؟ اوله یا؟ قوس قوجیه
جان مقالی ایته غنمه بیض طلملم تازیم اولور .
منلا جنازه احتفالی

یا مطن ایشدیکن؟ بن اولومی اکی بقرای صو
ایله ایصالدن قدره سکره ساجلی صاقالی آداملرک
صیرت بوکلتوبده خنده که صوقامام آ؛ کوکل ایستکه
برورغون وجود آشنای حیات حسیام اولان
برخانم ایله یقنوب ، ساجلیله فورودنقدن
سکره قادیلر برلیک هیتک نزل کوردده جکری
برهیت مرخصه طرفندن قالدیرلسون ، حتی
عادت تلقینک بیه بکرنجی هزار عمری ادراک
ایدن برورسته حال طرفندن برینه کتیرلسون ؟
کوکل بو یا

یا توبت مسئلهسه نهده؟ دوغروسو؛ دنیاده
تخته ایله تخته کی شیلرده یاتوب یووالانقدن
اوقادار بیزادم که اگر بوجل اولوبه مقده بنینه
عادت قدیم اووره دیارلدی بو بلاجه جسمه اوباه . . .
کوزیورسکوزیا عزیزم ، ملقب و برمی دفتری
قاپارکی فرقلده حساب طالمن تزیل اولان
آدامجیزک حالا قانی آجیلمه دق آرزولری ، نهایش
دوندوریمی خوبالری وار؟ هم بوشخت مل و اسناد
احمدراسم کی مبعوت اولوبده مسای عمره بجز بر
جلای رفاه و برمک، ایستنه کندنه قوتلی!
کاملک مکتوبنده ایکنجی بر آتصافق داهواره
رحمت!! یا هو! قسطلونیدن ایته بولی به
کلتجه به قدر بولده بیلکاردن کیبه راست
کادمه روح روانه شوبله جلدن یوزکدن بول بول
رحمت اوقودقلری سوله دیلر . بولافسیرتخم دکلی
حتی؛ ایچرندن برینه :

— بکا رحمت اوقومدن اول اختیار زحمت
ایدوبده (کوزل ایته بولی) جیلره ابریلی اوققل
اوقوسایدیکن عینی رحمت اولوردی دیکندن
قوریتهمادم .

بربوزی طبق زمانه فرنگیلیری کی دیونه منوعه
بالاسته اوغرایاریق جتندن قولان ادمله حوایه
جمله که صفا اولدندن سوکره نه انقلاب کوردی .
ایادی قدرته نه عاده دکر دیکشیدی نه عاده ل آت
اوست اولدی یا ککز دیکشمن، دیکشدر بوله
ممن قادیگ وصف نمیزی قالدی! جان جان
اوت؛ هر درده دوا بولان ذکای بشر یا ککز
بونی ندوی به، هیچ اونازسه تأثیرنی تحقیقه
موفق اولمادی . کرجه مختلف اولان عیبه کیسوانی
مناصلامقه؛ قادی «ساجی اوزون» عقلی قیسه
حکم باجفندن فورونامادی دکل . . . فقط ساجله قافسه
کلدیکی آندن اعتباراً شایان حیرتدرکه برجوقر ندنجه
قوتی برقات دها آرتدی و ایغله دی . اسکیدن
مانعال باشی ایله چیده اوکی عجزلری تشکیل ایدن
سرمایه کفتکو بوسفر اک ممتاز عائله سالونردن
اک معروف قادین جیتلرینک محرمیته فادار بونی
صوفدی . اوزاغه کیتمه نه حاجت؟ ایشته خاتله
برلیکی

آمان الله نثر سوبانه اور، نلر؟
نیزه، محاسن خانم — برلک بنانک بر قسمنی
اقتتکارانخدا ایتش ، برلک خدمتچیلری خصوصیات
ذایه سنده استخدام ایتش ، خدیجه خانم اسسند
بر قادین نیزه، مخلص خانه قوم طوبرایه کوندرمه
قالتمش . . . دها جوق

نه ناحت دگکی؟ برلک ریسمی بنا داخلده
اقت ایتشه فانی ایتش؛ اگر جوبت آتسه
آفته قارشی بنایی قورومق ایچون بر بکی اقامه
ایتمک ایستیددی قدیغیزی قارغه کی دام اوستنده
پانیراجق دکدی یا؟ البته اوقا مناسب بر بر
کوسرهمک ، حتی بیدرمک ، ایچیره جکدی .
حالی که نیزه مخلص خانم اوورده بیوتت ایتمکه
هیئت ادارتی ایچیره بر بوکدن فورونامش اولدی .
اداره خدمت لرینشک شخصی ایشارده ایستمدنه
کلتجه به قورومو بی اگر بولک ایچون

شمدی بو خبر مصیبت آروک آلی طرفنی
براقلمده دوشوندرکرمندنه برینده جک یازیم؛ اولو
رفاقیز مشتاق اولق اوورزه زده غزنیچیرمسک
انتساب ایستدکری ، دها دوغروسو بوعلسته
طوبله قلدی کون ذاتا اولش دیکدکدرلر .
اوله یا؛ ارزاقنه رمنی اشک اوستنده دایره یار
تحریری به فوشان بر فکر آمانتک شو حرکت مسکلیکی

صورو سؤال اولاجسه — نیزه، محاسن خانه
کلتجه به فادار بهل وار، نلر منلا بزده
برمکتب خدمتی قائمقامه خدمتچیلک ،
معارف مفتشه قوبون جوبانلی ایدری ایدر؟
شو فرق ایله که نیزه، خانم کندی ایشنده قولاندنی
خدمت لر ایچون صیبه چکیلیر کس ، بریده واللی
خدمه نلک، کتیدن چیقارلسبه مسئله حل ایدیلیر .
نه اولوردی؟ قادین برلیکی چکجه قوت
نیزه، محاسن خانه بوکلنه دن اول بوله شیرک
برجوقر مزدمن القدم عادت اولدنی کوز اوکونه
کتیرسیدی!
کتیرمه دیکی کتیرمه دیکی ایچون نه برلکده برلک،
نشرینک قلدی .
شو قسدهن آلمه جق بر حصه وارسه اوده
قادینلر، بعوت فلان اولامایغنی حتی اولامایغنی
دوشونوبده حنه شکر ایتمکدر . بوقسه برده
الترینک خوردیله ارک ایشلرینه قاریشه ایشلر، ایوام!

آفرینده غرورده

یوسف چاله :
(کوزل ایته بولی) غزنی سندنه فاهینکاه قول می
اوقودنیغ زمان بوکا اولو اوزون اوزون کولش ،
سکرده درین درین دوشونشدم .
کولم؛ چونکه : دنیاده کفایسز لره مهوریت
اولمادیغنی کی ، آخرتده کفمنزلره بر یوق . . .
حالی کوکین بوله بالدر کولدور کیتدم کقبل اعلان
نه کفن برینه قائم اولاجق بر آرز غزنه ، نهده
دوستار ما تخاف اوله جق بروصیقامه حاضر لابه بیلیم
بوقصافی سبیلهدرکه دها برمدت اقامت قرار یله
شهره فادان زحمت ضرورسته اوغرادم . کرجه
غزنیله یازدقون و آرقاداشلرده اوزون بولی
آغلاهدقن سوکره صیجاق آتسه صوقاناجسه
عودنده کی معامسزلی تقدیر ایچوردکم . فقط نه

Çalçene Gazetesi İçindekiler Tablosu

Tarih	No	Yazı Başlığı	Yazar
9 Ağustos 1927	1	İfade-i Meram Ber İhtimam	-
		Dedikodu (Terbiye Meselesi)	Çalçene
		Ziya-i Elim	-
		Alâi'müs Sema	Kılıbık
		Fıkralar, Hatıralar, (Cesaret!, Tesadüf!)	-
		Ana Baba Nasihatleri (Kanlar, İntiharlar)	-
		Teller Telsizler	-
		Kıl'ü Kâl Matbu'at	-
		San'at Yurdu	-
24 Ağustos 1927	2	Dedikodu (Söz Aramızda Kalsın Ya!)	Çalçene
		Güzeller Perisi (Şiir)	Hak aşığı
		Vakı'alar Etrafında (Milyonerin Macerası)	-
		Köşemden Sesler (Buda Bir Dert!)	Yusuf Niyazi
		Teller Telsizler	-
		Yeni Valimiz	-
		Kıl'ü Kâl Matbu'at	-
		San'at Yurdu	-
	3	3. Sayıya Tesadüf Edilememiştir.	
1 Teşrinievvel 1927	4	Dedikodu (Hanımlar Birliği'nde)	-
		Köşemden Sesler (Âti)	Yusuf Niyazi
		Teller Telsizler	Çalçene

16 Teşrinievvel 1927	5	Dedikodu (Ölüden Diriden)	Çalçene
		Yeni İman İle (Şiir)	Cumhuriyet
		Yıl Orucu	Çingiraklı Şeytan
		Nasıl Oldu?	Çingiraklı Şeytan
		Hatıralar Fıkralar (Öyle ise Keramet)	Kılıbık
		Teller Telsizler	-
1 Teşrinisani 1927	6	Dedikodu (Sofra Yemek Meselesi)	Çalçene
		Köşemden Sesler	Yusuf Niyazi
		Hatıralar Fıkralar (Define)	Mehmet Rûfat
		14 Milyonmuşuz	-
		Teller Telsizler	-
		Kıl'ü Kâl Matbu'at	-
18 Teşrinisani 1927	7	Dedikodu (Kayaaltı Babında)	Çalçene
		Köşemden Sesler (Dünün Bugünün Kadını)	Yusuf Niyazi
		Vakı'alar Etrafında	Görür Göz
		İ'tizar	-
		Teller Telsizler	-
3 Kânunuevvel 1927	8	Dedikodu (Fahişeler Meselesi)	Çalçene
		Köklem (Şiir)	Erzurum: Hasan Tahsin
		Köşemden Sesler	-
		Vakı'alar Etrafında	-
		Fıkralar Hikâyeler (Hocanın Aşkı)	-

		Teller Telsizler	-
16 Kânunuevvel 1927	9	Dedikodu (Kastamonu'da Hayat)	Çalçene
		Vakı'alar Etrafında	-
		Köşemden Sesler (Yeni seneyi İstikbal)	Yusuf Niyazi
8 Kânunusani 1928	10	Dedikodu (Yıl Başlıları)	Çalçene
		Vakı'alar Etrafında	Çuvaldız
		Neler Lâzım? (Şiir)	Erzurum: Hasan Tahsin
		Kâht'ü Gılâ (Şiir)	Nesimî
31 Kânunusani 1928	11	Dedikodu (Yazdan Kıştan)	Yusuf Niyazi
		Vakı'alar Etrafında (Diyarbakir balosu)	-
		Köşemden Sesler (Köy Malları)	Yusuf Niyazi
		Fıkralar Hikâyeler (Karanlık Adam)	Ş. Bâir
29 Şubat 1928	12	Dedikodu (Kadın)	Çalçene
		Hilâl-i Ahmer Gecesi	-
		Vakı'alar Etrafında	-
		Fıkralar Hikâyeler (Cennetin Yolu)	-
		Kıl'ü Kâl Matbu'at	-
31 Mart 1928	13	Dedikodu (Lisan Meselesi)	Çalçene
		Amca, Yenge	Erzurumî: Akif
		Vakı'alar Etrafında	-
		Fıkralar Hikâyeler (Kıssadan Hisse)	-
		Hasbihal (Muhterem Kârimle Baş Başa)	Heyet-i Tahririye
		Dedikodu (Yeni Zafer)	Çalçene

12 Eylül 1928	14	Lafın Doğrusu	Yusuf Niyazi
		Fıkralar Hikâyeler (Beştaşinin Orucu)	Görür Göz
		Hadiseler Önünde (Kereste Kaçakçıları)	-
		Kıl'ü Kâl Matbu'at	-
26 Eylül 1928	15	Dedikodu (Vakıflar)	Çalçene
		Yeni Yazı	-
		Hadiseler Etrafında	-
		Fıkralar Hikâyeler (Bir Yılanın Sadakâti)	Görür Göz
		Teller Telsizler	-
		Kıl'ü Kâl Matbu'at	-
31 Teşrinievvel 1928	16	Cumhuriyet Bayramı	-
		Dedikodu (Kestirmeden Gidiş)	Çalçene
		Gönül Bu Ya! (Şiir)	Dertnâk
		Sergiye Panayıra Dair	Görür Göz
		Nasıl Oldu?	-
		Hadiseler Etrafında (Himaye-i Eşcar)	-
		Teller Telsizler	-
15 Teşrinisani 1928	17	Dedikodu (İsraf-ı Tezyin)	-
		Bu Issız Gecelerde (Şiir)	Mehmet Rüfat
		Köşemden Sesler	Yusuf Niyazi
		Vakı'alar Etrafında	-
		Teller Telsizler	-
		Kıl'ü Kâl Matbu'at	-

28 Teşrinisani 1928	18	Dedikodu (Himaye Meselesi)	Çalçene
		Gazel	Yaşar Neziha
		Vakı'alar Etrafında (Adiliğin Bir Nev'i)	-
		Köşemden Sesler (Etfal-i Acibe)	Yusuf Niyazi
		Teller Telsizler	-
		Kıl'ü Kâl Matbu'at	-
16 İkincikânun 1929	19	Tarihimin Yaprakları	Ş. Bâir
		Vakı'alar Etrafında (Ev Derdi)	Çalçene
		Yeni Yıl	-
		Kıl'ü Kâl Matbu'at	-
		Fıkralar Bekri Mustafa	-